

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön:

O Herre Jesus, öppna du mitt öga, och låt mig se dig i din smärtas skrud! Ty Herre, ännu fattar jag så föga, utav din kärlek till din köpta brud.

Käre Jesus, visa oss din kärlek så att vi lär oss älska dig och älska varandra. Amen.

Andra söndagen i fastan har temat *Den kämpande tron*. Text: Luk 7:36–50, som vi kan beskriva med ämnet "En förlåten synderskas kärlek".

36 En av fariseerna bjöd hem Jesus på en måltid, och han gick hem till fariséen och lade sig till bords. 37 Nu fanns i staden en kvinna som var en synderska. När hon fick veta att han låg till bords i fariséens hus, kom hon dit med en alabasterflaska med balsam 38 och ställde sig bakom honom vid hans fötter och grät. Hon började väta hans fötter med sina tårar och torkade dem sedan med sitt hår, och hon kysste hans fötter och smorde dem med sin balsam. 39 Fariséen som hade bjudit in honom såg det och sade för sig själv: "Hade han där varit en profet, så hade han vetat vad det är för en kvinna som rör vid honom, att hon är en synderska."

40 Då sade Jesus till honom: "Simon, jag har något att säga dig." Han svarade: "Mästare, säg det." – 41 "Två personer stod i skuld till en penningutlånare. Den ene var skyldig femhundra denarer, den andre femtio. 42 När de inte kunde betala, efterskänkte han skulden för dem båda. Vem av dem kommer nu att älska honom mest?" 43 Simon svarade: "Den som fick mest efterskänkt, antar jag." Jesus sade: "Du har rätt."

44 Sedan vände han sig mot kvinnan och sade till Simon: "Ser du den här kvinnan? När jag kom in i ditt hus gav du mig inget vatten för mina fötter, men hon har vätt mina fötter med sina tårar och torkat dem med sitt hår. 45 Du gav mig ingen hälsningsskyss, men sedan jag kom in har hon inte slutat kyssa mina fötter. 46 Du smorde inte mitt huvud med olja, men hon har smort

mina fötter med balsam. 47 Därför säger jag dig: Hon har fått förlåtelse för sina många synder. Det är därför hon visar så stor kärlek. Men den som fått lite förlåtet älskar lite."

48 Sedan sade han till henne: "Dina synder är förlåtna." 49 Då började de andra bordsgästerna fråga sig: "Vem är han som till och med förlåter synder?" 50 Men Jesus sade till kvinnan: "Din tro har frälst dig. Gå i frid."

Vi börjar med att begrunda texten. Endast Lukas återger berättelsen om synderskan i fariséens hus, som är en av de vackraste pärlorna i Lukasevangeliet. Berättelsen är så central att vi rentav ser synderskan som ett föredöme i kärlek och nämner henne i syndabekännelsen nu i fastetid.

Vi vet inte tidpunkten när det här hände. Eftersom Lukas i början av sitt evangelium skriver att han presenterar vad han hört i ordning, så kan vi anta att det hände när Jesus är mitt i sin verksamhet och mycket folk samlas kring honom. Kanske drar ni er till minnes andra liknande berättelser, som de andra evangelisterna återger. Vi måste också säga något om dem och förhållandet till den här berättelsen, som Lukas är ensam om.

Johannes berättar (12:1–8) om hur Jesus var i Betania sex dagar före påsk och hur man ordnade en måltid för honom. Maria, syster till Marta och Lasarus som Jesus hade uppväckt, tog en hel flaska dyrbar äkta nardusolja och smorde Jesu fötter. Judas Iskariot kritiserade henne och tyckte det var slöseri. Jesus försvarade henne med att hon har förberett hans begravning.

Matteus (26:6–13) och Markus (14:3–9) talar om att Jesus låg till bords i Simon den spetälkes hus. Det hände också strax före påsk. De säger att kvinnan smorde Jesu huvud, inte fötterna som hos Johannes. Det finns också några andra detaljer som skiljer deras berättelse från Johannes, och det är ifrågasatt om det alls handlar om samma händelse. Å andra sidan finns det många likheter, inte minst det att de händer strax före påsk. Men det lämnar vi därhän i dag. Vi kan åtminstone slå fast att

den berättelse som Lukas förmedlar är en annan händelse än hos de andra och därmed koncentrerar vi oss på Lukas' berättelse.

Låt oss försöka föreställa oss hur det såg ut i fariséns hus och vad som hände där. Gästerna halvlåg mot dynor så att de hade fötterna utåt från serveringsplatsen. Platserna var ordnade i U-form, så att tjänarna som bar fram maten kunde gå in med maten mellan gästerna. Hedersgästen låg närmast värden. Sandalerna hade de lämnat vid dörren så de var barfota vid måltiden.

I dag skulle vi inte gå in i ett främmande hus och närma oss måltidsgästerna om vi inte är bjudna. På den här tiden var det tillåtet att gå in. För en farisé var det rentav en ära att det kom folk för att bevittna hans storsinhet och gästfrihet.

Varför bjöds Jesus till bords hos en farisé? Det framstår tydligt att han inte var en lärjunge till Jesus, för han tänker föraktfullt om honom. Genom att underlåta vanlig hövlighet skymfar han honom. Vi kan gissa att han ville sätta Jesus på prov, eller att utmana honom.

Bland dem som kom in var en synderska. Det var alltså en prostituerad kvinna. Att en främmande kvinna kommer in och närmar sig hedersgästen kan vi tycka var ganska burdust. Hon gjorde åtminstone tre saker som hon inte borde, sådant som för judarna var anstötligt.

- (1) Hon, som var en prostituerad kvinna, kom in bland männen.
- (2) Hon öppnade sitt hår, vilket en kvinna inte fick göra offentligt.
- (3) Hon rörde vid en man offentligt. Hon tvättade Jesu fötter med sina tårar och torkade dem med sitt hår innan hon göt balsam över fötterna.

Fariséns tänkte föraktfullt att Jesus inte kunde vara någon profet, då han inte hade genomskådat kvinnan och visste vad hon var för en. En profet borde ju kunna genomskåda människor som man aldrig ens har träffat. Men fastän fariséns inte kände Jesus kände Jesus honom i hans innersta. Nu avslöjar han det genom att ställa en fråga. Han gör en jämförelse mellan två män som vardera står i skuld till en penningutlånare. Den ende var skyldig

500 denarer, den andre 50. Båda fick sina skulder eftersänkta då de var i nöd och inte kunde betala tillbaka. En denar var en dagslön, så summorna motsvarade nära två årslöner och två månaders lön. Vem tror du älskar den storsinta penningutlånaren mest, frågar han Simon.

Jesus antyder syndaskuld genom sin liknelse. På arameiska var synd och skuld samma ord. Fariséerna gjorde inte anspråk på att vara syndfria. Men de menade att de hade små synder jämfört med den fruktansvärda synd som den prostituerade hade begått. Enligt Jesus får den självrättfärdige fariséns samma förlåtelse som kvinnan, men för kvinnan var förlåtelsen mycket dyrbarare än för fariséns.

Simon svarar lite undvikande på Jesu fråga. Han antar att den som fått mest eftersänkt också älskar mest. Och Jesus ger honom rätt. Sedan kommer den skarpa tillrättavisningen då Jesus jämför hans underlåtelssynder med den kärleksgärning som kvinnan visar.

Fariséns hade underlåtit en viktig tjänst när Jesus kom in i hans hus. Han hade inte låtit sin tjänare hämta vatten och tvättat Jesu fötter. Han hade inte hälsat Jesus med normal artighet, en shalom-kyss på kinden eller på handen. Han hade inte droppat olivolja på sin ärade gästs huvud, som skulle ha varit ett uttryck för högaktning för sin gäst.

Om vi skulle jämföra Simons handlande med hur vi bjuder en gäst hem till oss i dag, skulle det motsvaras av att vi öppnar dörren utan att hälsa välkommen, vi skulle låta bli att hjälpa till med rocken och vi skulle inte bjuda gästen att sitta. Vilken oartig värd!

Men nu ber Jesus Simon att betrakta vad kvinnan hade gjort. I stället för att Simon skulle ha gett vatten att tvätta fötterna har kvinnan tvättat dem med sina tårar och torkat dem med sitt hår. I stället för att Simon hälsade honom med en artig kyss fortsatte kvinnan oupphörligt med att kyssa hans fötter. Och i stället för att Simon smort hans huvud göt kvinnan dyrbar balsam över hans fötter.

Och sedan kommer Jesus till det viktigaste: han förklarar att kvinnans synder är förlåtna. Hon har redan tidigare blivit medveten om det, för hennes kärleksgärning är följden av

förlåtelsen. Det är inte så att hon först gör allt det här för att Jesus ska förlåta henne. Hon måste ha lärt känna Jesus och hans förlåtelse redan tidigare. Därför älskade hon honom och ville bevisa sin kärlek genom det hon gjorde.

Men hur var det då med förlåtelsen av Simons synder? Det var tydligt att han inte var medveten om dem. Därför behövde han ingen förlåtelse, och därför älskade han lite. Det han gjorde berodde tydligt på att han bjöd Jesus till måltid av andra orsaker än av kärlek till honom och hans verksamhet.

Slutligen säger Jesus till kvinnan: *Dina synder är förlåtna*. De som var närvarande förstod inte hur han kunde förlåta synder. Vem är han? undrade de.

Strax före dagens text har Lukas berättat om att Jesus vittnade om Johannes Döparen, som hade predikat omvändelse och döpt alla som kom till honom, också tullindrivare. Men han säger att fariséerna och de laglärdade förkastade Guds plan för dem och lät sig inte döpas av Johannes. Johannes hade visat på Jesus som Guds lamm, alltså offerlammet genom vilket synderna försonades i det gamla förbundet. För fariséerna var syndoffren bara en yttre formsak. De hade inget att göra med verklig sorg över synden. De hade inte förstått varför Gud måste sända sin Son som syndoffer för människorna.

Tillämpning

Jesus uppmanade Simon att se på kvinnan. Av hennes kärlekshandling borde Simon se att hon var en kristen, för hennes gärningar vittnade om trons goda frukter. Men Simon såg henne som en synderska. Inför människors ögon var det hennes syndiga liv som vittnade, men när man såg närmare på hennes handlingar måste man se frukterna av hennes tro. Det var hennes handlande som inför åskådarna visade hennes tro på sin Frälsare.

Men Simon borde också se på sig själv och sina egna synder. Vi vet inte om han ändrade sitt sinne efter den här händelsen. Det sägs ingenting om det. Vi behöver inte spekulera i vad han gjorde efter det här. Låt oss i stället rikta blickarna mot oss själva. Låt oss fråga

oss, var och en: Älskar du Jesus? Varför gör du det? Hur visar du din kärlek?

Vi har inte möjlighet att visa kärlek på samma konkreta sätt mot Jesus som kvinnan gjorde. Men vi vet att det finns massor av människor runt om oss som vi kan visa vår kärlek mot. Och Jesus ska säga på den yttersta dagen: "Det som ni har gjort mot en av dessa minsta, det har ni gjort mot mig." Låt oss ta lärdom av kvinnan i texten, som inte såg något för dyrbart att ge till Jesus.

Framför allt behöver vi lära oss vem vi ska vända oss till när vi ser vår synd. Vi ska söka upp Jesus. Vi ska lyssna till honom. Det hade kvinnan säkert redan gjort, för hon kände hans förlåtelse. Det som hon nu gjorde var att denna förlåtelse verkade kärlek i hjärtat, så att hon gjorde en kärlektjänst för honom och offrade dyrbar smörjelseolja för honom.

Den romersk-katolska kyrkan använder det här bibelstället som ett bevis för sin tes att vår rättfärdiggörelse inför Gud består i *tron som fullkomnas i kärlek*. Man menar att kvinnan fick syndernas förlåtelse för att hon älskade Jesus och visade det så här tydligt. Men då har man läst dåligt. För det står ju att hon visar mycket kärlek *därför att hon fått mycket förlåtet*. Först Guds nåd och förlåtelse, sedan vår tro och trons frukt. Det är inte på grund av vår tro och förtjänst som Gud förlåter oss våra synder, utan det har Gud gjort långt före oss.

I vår berättelse finns två olika syndare. Den ena, fariséen Simon, visste inte om sin synd och behövde ingen förlåtelse. Den andra, den ökända synderskan som inte nämns vid namn, var smärtsamt medveten om alla sina många synder, som inför världen också framstod som mycket allvarligare än fariséens synd. Hon var uppfylld av tacksamhet och kärlek för att hon fått allt förlåtet. Båda två hade syndaskuld. Den ena hade utåt sett bara lite skuld. Den andra hade blodröda synder och en väldig skuld. Men båda fick sina skulder efterskänkta.

Den som efterskänkte skulderna, eller förlät synderna, var den Gud som älskade världen så mycket att han sände sin egen Son till oss för att bli en av oss, för att bli frestad i allt, för att bära straffet för våra synder i sin kropp ge-

nom tortyr och yttersta lidande ända till korset. Där utstod han Guds brännheta vrede i vårt ställe. Där led han för fariséns synder, där led han för synderskans synder, där led han för dina och mina synder. Och där befriade han oss från det helvetesstraff som vi själva borde ha lidit.

Det här gjorde han för hela världen. Glädjebudet om att skulden är betald och att världen nu står som rättfärdig inför Gud predikas i evangeliet som en allmänt gällande amnesti. (Ur Engelkes sånger, SH 38:)

*Himlarnas kung, varför blir du här slagen,
du som ej brutit ett endaste bud?
Vi som beständigt har brutit mot lagen,
rättfärdiggjorda nu blir inför Gud.
Saliga byte som Herren oss bjuder:
frihet i stället för straff vill han ge.
Frälsningens budskap
kring jorden nu ljuder,
världen i Kristus sin frihet får se.*

I vår berättelse var det bara en som förstod innebörden i det som Jesus undervisade om. Det var den kvinna som inför människor var dömd, men som genom sitt handlande visade kärlek. Så är det fortfarande. Två hör Ordet, den ena tar emot det med glädje och tacksamhet, den andra bryr sig inte om det och föraktar det. Båda är lika ovärdiga att ta emot förlåtelsen, men båda är föremål för Guds kallelse.

Jesus avslutar med att förkunna kvinnans rättfärdiggörelse inför Gud: "Gå i frid! Din tro har frälst dig." Inför Gud gäller inga gärningar som vi själva presterar. Det var inte kvinnans kärlekshandlingar som frälste henne. Det var tron på Honom som var hennes Frälsare som gav henne frid.

Samma frid får jag förkunna i dag, på grund av det som Jesus gjort för hela världen, och därmed för dig och mig. Gå i frid, min vän, för dina synder är förlåtna!

Bön: Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.